

ПИТАННЯ

ДО ІСПИТУ З МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

1. Період формування МГП: древні віки та середньовіччя, XVII-XIX століття.
2. Розвиток МГП у XX столітті: «право Гааги», «право Женеви», Додаткові протоколи I і II 1977 р.
3. Сучасні виклики МГП: тероризм, асиметричні / опосередковані конфлікти, нові технології ведення бойових дій (кібервійна, дрони).
4. Поняття МГП як галузі міжнародного права, предмет регулювання.
5. Відмінність між *jus ad/contra bellum* (правом, що забороняє війну) та *jus in bello* (правом, що застосовується під час збройних конфліктів – МГП).
6. МГП і Право прав людини: взаємозв'язок та відмінності.
7. Міжнародний договір як основне джерело МГП. Характеристика ключових договорів МГП.
8. Женевські конвенції 1949 р. та Додаткові Протоколи до них: значення для МГП.
9. Звичаєве МГП та його кодифікація.
10. Основні принципи МГП: гуманність, розрізнення, пропорційність.
11. Основні принципи «права Женеви» та «права Гааги».
12. Імплементация норм МГП на національному рівні. Українське законодавство, що імплементує норми МГП.
13. Сфера регулювання МГП у часі: початок і завершення збройних конфліктів. Чи застосовується МГП до ситуацій масових заворушень та поодиноких актів насильства?
14. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання.
15. Міжнародний збройний конфлікт: правове регулювання, сторони. Чи має значення інтенсивність конфлікту та проголошення/визнання війни?
16. Початок та завершення окупації згідно з МГП, ключові елементи окупації. Значення згоди місцевих жителів на окупацію.
17. Неміжнародний збройний конфлікт: правове регулювання, сторони. Чи має значення інтенсивність конфлікту?
18. Опосередкований (проху) збройний конфлікт: проблеми кваліфікації та застосовного правового режиму.
19. Тест «ефективного контролю» (справа Нікарагуа проти США) і тест «загального контролю» (справа Душко Тадіча): значення для кваліфікації опосередкованого (проху) збройного конфлікту.
20. Заборонені методи (військова тактика) ведення війни: загальна характеристика.
21. Обмеження нападів за колом осіб: захищені особи.
22. Заборона та наслідки безпосередньої участі цивільних у воєнних діях. Складові безпосередньої участі у воєнних діях.
23. Принцип розмежування військових і цивільних об'єктів.
24. Поняття військового об'єкту. Поняття та статус об'єкту подвійного призначення.
25. Захист об'єктів, необхідних для виживання цивільного населення. Заборона голоду.
26. Запобіжні заходи, їх значення для захисту цивільного населення.
27. Поняття співрозмірності нападу, супутня шкода під час нападу.
28. Заборона нападів невибіркового характеру.
29. Захист установок і споруд, що містять небезпечні сили.
30. Зобов'язання держави забезпечувати потреби населення. Гуманітарний доступ.
31. Використання цивільних осіб як живих щитів. Проблема добровільних живих щитів.
32. Захист навколишнього середовища під час збройних конфліктів.
33. Захист культурних цінностей під час збройних конфліктів.
34. Заходи щодо захисту жінок, дітей та осіб з інвалідністю під час війни.

35. Заходи щодо осіб, які пропали без вісти, та померлих під час війни.
36. Заборона віроломства. Відмінність віроломства і військових хитрощів.
37. Неналежне використання емблем Червоного Хреста, Червоного Півмісяця та Червоного Кристалу, а також інших закріплених міжнародними нормами емблем.
38. Заборона військових репресалій під час збройних конфліктів.
39. Заборонені методи ведення війни, що стосуються цивільного населення: використання голоду серед цивільного населення, пограбування, перешкоджання у доступі до гуманітарної допомоги.
40. Забороні засоби (зброя) ведення війни: зброя масового ураження.
41. Заборонені засоби (зброя) ведення війни: протипіхотні міни і касетні боєприпаси.
42. Заборонені засоби (зброя) ведення війни: зброя, здатна нанести надзвичайні страждання/надмірні ушкодження та така, що має невибірковий характер.
43. Заборона ядерної зброї в контексті МГП.
44. Правовий статус комбатанта у міжнародному збройному конфлікті.
45. Статус партизанів у міжнародному збройному конфлікті.
46. Статус цивільного населення, що стихійно взяло в руки зброю при наближенні супротивника (*levée en masse*) ; відмінність таких осіб від цивільних, що беруть безпосередню участь у воєнних діях.
47. Участь дітей-солдат у збройних конфліктах.
48. Статус миротворчих контингентів ООН у збройних конфліктах.
49. Правовий статус військовополоненого, відмінність від учасників неміжнародних збройних конфліктів.
50. Захист поранених, хворих і осіб, що зазнали корабельної аварії під час збройного конфлікту.
51. Статус медперсоналу і духовенства під час збройних конфліктів.
52. Захист військовополонених. Категорії осіб, що мають право на статус військовополоненого.
53. Умови утримання осіб, позбавлених волі під час збройних конфліктів.
54. Статус шпигуна у збройному конфлікті. Відмінність шпигунів від розвідників.
55. Статус найманців у збройному конфлікті. Відмінність найманців від добровольців.
56. Статус учасників приватних військових компаній. Документ Монтрю (Montreux document).
57. Кібератаки як метод ведення воєнних дій. Таллінський посібник з міжнародного права застосовного до кібератак (Tallinn Manual).
58. Статус юридичних радників у збройних силах.
59. Захист дітей під час збройних конфліктів.
60. Захист навколишнього середовища від наслідків ворожих дій.
61. Необоронювані місцевості та нейтралізовані зони: статус та режим захисту.
62. Правовий захист осіб, що проживають на окупованій території.
63. Заборона примусу до служби у збройних силах окупаючої держави. Примусова роздача паспортів окупаючої держави та наступний примус до воєнної служби як воєнний злочин.
64. Відповідальність держав за порушення норм МГП.
65. Обов'язок держав співробітничати з метою притягнення до кримінальної відповідальності за воєнні злочини. Принцип універсальної кримінальної юрисдикції держав.
66. Міжнародні злочини: поняття, класифікація.
67. Принципи індивідуальної кримінальної відповідальності за міжнародні злочини: відсутність строків давності та виконання злочинних наказів не звільняє від відповідальності.
68. Принципи індивідуальної кримінальної відповідальності за міжнародні злочини: відсутність імунітетів високопосадовців.

69. Міжнародний кримінальний суд: цілі створення, судоустрій та застосовне право.
70. Міжнародний кримінальний суд: юрисдикція щодо злочинів.
71. Міжнародний кримінальний суд: юрисдикція за колом осіб, за часом, за територією.
72. Особливості ad hoc юрисдикції Міжнародного кримінального суду за ст. 12(3) Статуту.
73. Комплементарна юрисдикція Міжнародного кримінального суду.
74. Висновок Конституційного Суду України щодо відповідності Римського Статуту Конституції України та наступні зміни. Доцільність ратифікації Статуту МКС.
75. Звіт Прокурора МКС стосовно попереднього дослідження ситуації в Україні (2019 рік).
76. Відповідальність командирів та інших начальників за вчинення міжнародних злочинів.
77. Воєнні злочини: поняття, класифікація.
78. Воєнні злочини: контекстні (ключові) елементи.
79. Різниця між воєнними злочинцями і незаконними комбатантами.
80. Відповідальність за воєнні злочини в національній юрисдикції України.
81. Злочин агресії: поняття, види, відповідальність.
82. Злочини проти людяності: поняття, контекстні (ключові) елементи, класифікація.
83. Насильницькі зникнення як злочин проти людяності: ознаки, відповідальність за міжнародним і національним правом України.
84. Міжнародний Рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця: основоположні принципи діяльності.
85. Міжнародний комітет Червоного Хреста: правовий статус, діяльність під час збройних конфліктів та у мирний час.
86. Функція емблеми Червоного Хреста, Червоного Півмісяця і Червоного Кристалу в мирний час та під час війни.
87. Відповідальність командирів та інших начальників за вчинення підлеглими міжнародних злочинів.
88. Загальні обов'язки командування щодо підготовки воєнних операцій.
89. Робота Міжнародних кримінальних трибуналів щодо колишньої Югославії та щодо Руанди: значення для сьогодення.
90. Міжнародна гуманітарна комісія зі встановлення фактів.